

2-TOM, 4-SON

NERV TIZIMI VA KO'Z KASALLIKLARIGA OLIB KELADIGAN NOTO'G'RI
TUZILGAN DARS JADVALI.

Go'zal Toshmatova.

Ilmiy rahbar Atrof-muhit gigiyenasi kafedrası. Toshkent Tibbiyot Akademiyasi.
O'zbekiston, Toshkent

**Nazarova Nasiba Islamovna,
Akromova Mohina Baxromjonova**

2-Kurs talabalari, <Davolash ishi> fakultiteti, Toshkent Tibbiyot Akademiyasi.
O'zbekiston, Toshkent

Annotatsiya: Mazkur ilmiy ish maktab o'quvchilarining maktabga qiziqishlarini tushirishga sabab bo'layotgan manbaani aniqlashga bag'ishlanadi.

Tayanch tushunchalar: Ko'z kasalliklari, nerv tizimi, dars jadvali, maktab, o'zlashtirish, maktabga qiziqish, fikrni jamlay olmaslik, ustoz va o'quvchi, o'zlashtirilishi qiyin fanlar, o'zlashtirilishi oson fanlar.

Аннотация: Данная научная работа посвящена выявлению источника, вызывающего снижение интереса школьников к школе.

Ключевые слова: Заболевания глаз, нервная система, расписание уроков, школа, обучение, интерес к школе, неспособность сконцентрироваться, учитель и ученик, сложные предметы, легкие предметы.

Annotation: This scientific work is devoted to identifying the source that causes a decrease in schoolchildren's interest in school.

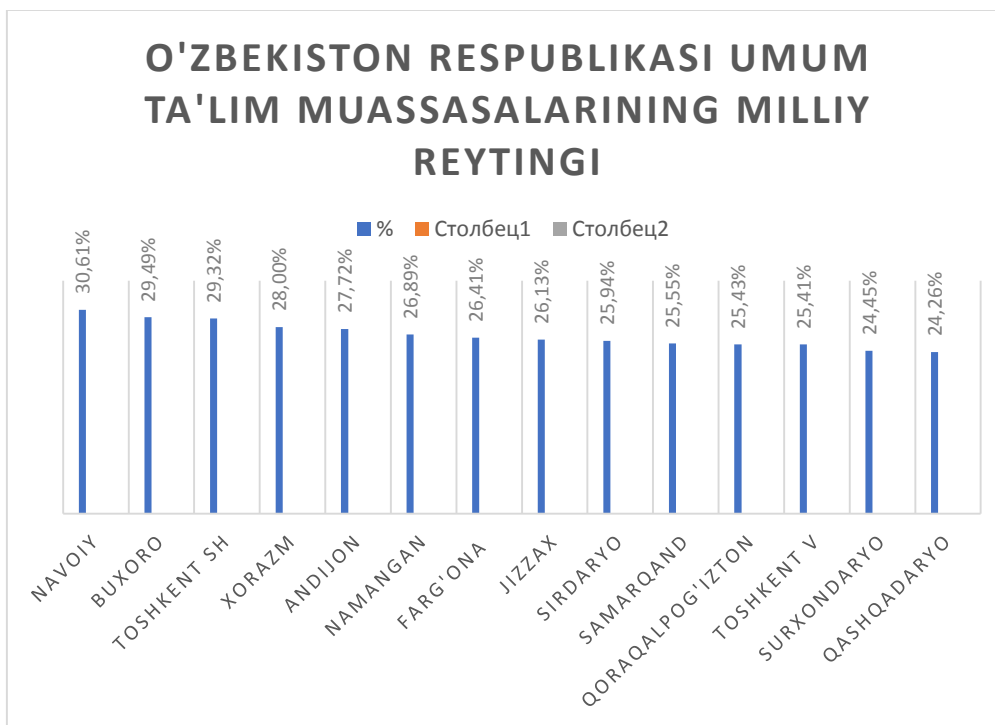
Keywords: Eye diseases, nervous system, lesson schedule, school, learning, interest in school, inability to concentrate, teacher and student, difficult subjects, easy subjects.

DOLZARBLIGI.

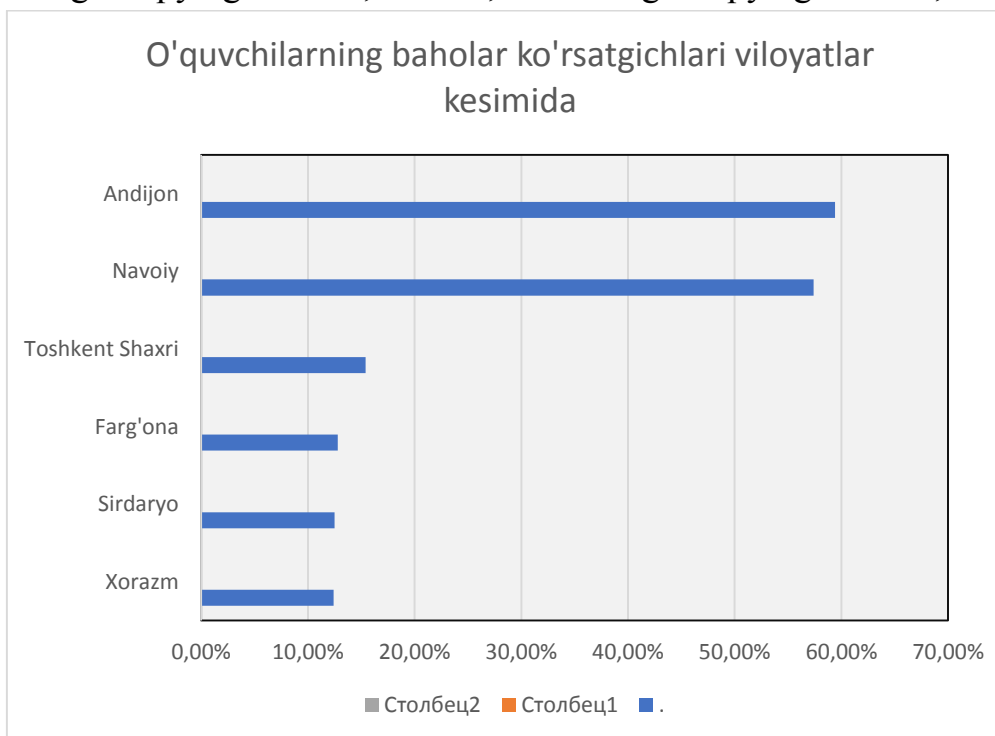
Institut tadqiqotlari natijasiga ko'ra, hududlar kesimida a'lo baholarga o'qiydigan o'quvchilarning yuqori ulushi Andijon (59,4 foiz) va Navoiy (57,4 foiz) viloyatlarida kuzatilgan. Ta'lim sifatini nazorat qilish davlat inspeksiyasi umumta'lim muassasalari reytingini e'lon qildi. Reytingda eng oxirgi o'rinlarni Qashqadaryo, Surxondaryo va Toshkent viloyatlari band etdi. Reyting 207 ta tuman va shaharlarda joylashgan 9 622 ta maktab faoliyati tahlili asosida chiqarilgan, bu orqali viloyatlar, tuman shaharlardagi ta'lim sifatiga baho berilgan.

2-TOM, 4-SON

Eng past baholarga o'qiydigan o'quvchilar ulushi esa Toshkent shahri (15,4 foiz), Farg'ona (12,8 foiz), Sirdaryo (12,5 foiz) va Xorazm (12,4 foiz) viloyatlarida qayd etilgan, To'rt bahoga o'qiydiganlar 36,4 foizni, uch bahoga o'qiydiganlar 10,3 foizni tashkil etadi.

Ma'lum bo'lishicha, muvaffaqiyatsiz bo'lganlarning uchdan ikki qismidan ko'prog'i salohiyatli, lekin bu qobiliyatlar tomonidan ishlab chiqilmagan turli sabablarga ko'ra.

2-TOM, 4-SON

Ehtimol, bu sabablardan biri qobiliyatsizlik edi (va ba'zan hatto istamaslik) bolangizga o'z vaqtida yordam ko'rsatish ta'lim faoliyati.

Tadqiqotning maqsadi.

Maktab o'quvchilarini maktabga qiziqishlarini oshirish va o'quvchilar orasida kasalliklar oldini olish.

Tadqiqot metodologiyasi va materiallari.

Tadqiqot mobaynida kuzatish, solishtirish, suhbat, statistikasi tahlil qilish va o'zlashtirishni aniqlash uchun testlardan foydalanilgan. Tadqiqot manzili Sirdaryo viloyati Sirdaryo tumani 23-umum ta'lim maktabi bo'lib 8-sinflar orasida o'tkazilgan. Bunda biz 8-sinf o'quvchilarining dars jadvali va o'zlashtirish qobiliyatlarini tekshirdik.

Tahlil va natijalar.

Birinchi navbatda biz 8-sinf o'quvchilarining dars jadvali bilan tanishdik.

Dushanba	Ona tili
	Jismoniy tarbiya
	Ingiliz tili
	Rus tili
	Fizika
	Algebra

Payshanba	Ona tili
	Rus tili
	Ingiliz tili
	Jahon tarixi
	Adabiyot
	Geometriya

Seshanba	Geografiya
	Ingiliz tili
	Texnologiya
	Algebra
	Biologiya

Juma	Sinf soati
	O'zbekiston tarixi
	Ona tili
	Biologiya
	Kimyo
	Chizmachilik

Chorshanba	Jismoniy tarbiya
	Adabiyot
	Huquq
	Iqtisod
	Kimyo

Shanba	Geometriya
	Fizika
	Informatika
	Algebra
	Tarbiya

Bunda biz ko'rishimiz mumkin:

1. Dushanba kunida 3 ta til darslari deyarli ketma ket kelib qolganini,
2. O'zlashtirilishi qiyin bo'lgan fanlar (Algebra, Fizika) dars jadvalida oxirgi o'ringa tushib qolganini,
3. O'zlashtirilishi qiyin bo'lgan fanlar (Algebra, Fizika) dars jadvalida ketma ket qo'yilganini,
4. Payshanba kunida 3 ta til darslari ketma ket kelib qolganini,
5. O'zlashtirilishi qiyin bo'lgan fanlar (Algebra, Fizika) dars jadvalida oxirgi o'ringa tushib qolganini,
6. Shanba kunida o'zlashtirilishi qiyin bo'lgan fanlar (Algebra, Fizika, Informatika, Geometriya) dars jadvalida oxirgi o'ringa tushib qolganini,

2-TOM, 4-SON

7. O'zlashtirilishi qiyin bo'lgan fanlar (Algebra, Fizika, Informatika, Geometriya) dars jadvalida ketma ket qo'yilganini,

8. O'quvchilarning o'zlashtirilishi qiyin bo'lgan kun (shanba kuni) dars jadvalida asosan o'zlashtirilishi qiyin bo'lgan fanlar (Algebra, Fizika, Informatika, Geometriya) darslari qo'yilganligini,

9. Oquvchilarning o'zlashtirilishi oson bo'ladigan kunlari (Seshanba va Chorshanba kunlari) oson darslar qoyilganligi.

10. O'quvchilar 1-sinfdan beri o'z joylarini almashtirilmaganligi.

Buning natijasida esa o'quvchilar orasida maktab darslariga qiziqmaslik, maktabdan qochish, maktabda stress holatlari, maktabda o'quvchilar orasida urushlarning ko'payishi, davomatning keskin tushib ketishi, ko'z qorachig'ining g'ilaylashishi, miopiya kasalligi, o'zlashtirilish darajasi pasayishi va o'quvchilar maktabga ajratishi kerak bo'lgan vaqtini boshqa samarasiz narsalarga sarflashi kelib chiqyapti. O'quvchilar orasida video o'yinlar ommalashishi ularning nerv sistemasiga va ko'rish sistemasiga jiddiy ta'sir etmoqda, bundan tashqari esa o'quvchilar o'tirish qoidalariga rioya qilmaganliklari uchun umurtqa pog'onasi noto'g'ri shakllanishi ko'paymoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR.

1. Гигиена с основами экологии человека [Электронный ресурс]: учебник / Под ред. Мельниченко П.И. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2013.

2. Гигиена [Текст]: учебник / [Г. И. Румянцев и др.]; под общ. ред. Г. И. Румянцева. - Изд. 2-е, перераб. доп. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. - 607, [1] с

3. Гигиена и основы экологии человека [Текст]: учебник / Ю. П. Пивоваров, В. В. Королик, Л. С. Зиневич; Под ред. Ю. П.

4. Руководство к практическим занятиям по военной гигиене [Электронный ресурс]: учебное пособие / Архангельский В.И., Бабенко О.В. - М.: ГЭОТАР- Медиа, 2015

5. Вяткин Б.А., Щукин М.Р. Психология стилей человека: учеб. пособие / Рос. акад. образования; Перм. гос. гуманит.-пед. ун-т. — Пермь: Книжный мир, 2013. — 128 с.

6. Мерлин В.С. Очерк интегрального исследования индивидуальности. — М.: Педагогика, 1986. — 256 с. Вяткин Б.А., Щукин М.Р. Человек — стиль — социум: полисистемное взаимодействие в образовательном пространстве: моногр. — Пермь, 2007. — 108 с.

7. Мерлин В.С., Вяткин Б.А. Темперамент // Общая психология: учеб. для студентов пед. ин-тов / под ред. проф. А.В. Петровского. — Изд-е 2-е, доп. и перераб. — М.: Просвещение, 1976. — С. 405–421.

